

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«КАРАЗІНСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ»

Теоретичні та практичні питання узгодження інтересів розвитку територіальної системи

МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

31 жовтня 2020 р.

Харків – 2020

УДК 330.34 + 339.94 (063)

ББК 65 я 431

Редакційна колегія:

Александров В. В. к.е.н., проф., Родченко В. Б., д.е.н. проф., Третяк В. П. д.е.н., доц.,
Портна О. В., д.е.н., доц., Реун Г. П., к.е.н., доц., Крамаренко А. О., к.е.н.

Адреса ред. колегії:

61002, м. Харків, вул. Мироносицька, 1, Навчально-науковий інститут «Каразінська
школа бізнесу» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кім. 106,
e-mail: kbs@karazin.ua.

Теоретичні та практичні питання узгодження інтересів розвитку територіальної системи.
Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (31 жовтня 2020 року).
Харків. 2020. 481 с.

У матеріалах конференції розглядаються передумови трансформації економічних систем на національному та регіональному рівнях; економічні, інформаційні, екологічні та соціальні аспекти розвитку територій; інструменти впровадження альтернативних джерел енергії, популяризації та розвитку ресурсо- та енергозбереження; особливості впровадження інноваційної та інвестиційної діяльності, управління проектами та програмами розвитку територій; ключові характеристики бізнес-середовища територіальної системи; особливості управління економічною безпекою територій.

Видання призначене для фахівців системи державного та регіонального управління, органів місцевого самоврядування, представників бізнесу, науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти.

Матеріали подаються в авторській редакції.

ЗМІСТ

Секція 1. ПЕРЕДУМОВИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ (НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА РЕГІОНАЛЬНИЙ РІВЕНЬ).....	14
Бриль І.В., Брюховецький Я.С. ДЕЯКІ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	14
Брюховецька Н.Ю., Булєєв І.П., Чорна О.А. ПРОТЕКЦІОНІЗМ ДЕРЖАВИ У СТИМУЛЮВАННІ РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	17
Волохова І.В., Волохов В.А., Попова В.В. ЛОГІСТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ.....	20
Грига В.Ю. СМАРТ-СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ: МОЖЛИВОСТІ МІЖРЕГІОНАЛЬНОЇ КООПЕРАЦІЇ.....	22
Дейнека О.Г., Котик В.В., Котик В.О. УДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ ЗАЛІЗНИЦЬ УКРАЇНИ ПІД ВПЛИВОМ МАСОВОЇ ЕПІДЕМІЇ.....	26
Дикань В.В., Цзян Пань МІСЦЕ КИТАЮ НА МІЖНАРОДНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ АРЕНІ.....	29
Дикань О.В., Громова О.В. НОВИЙ РЕГІОНАЛІЗМ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ СВІТОВОЇ ТОРГІВЛІ.....	31
Дикань О.В., Фещенко Д.І., Литвинов В.О. ДОСЛІДЖЕННЯ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ.....	33
Дунаєв І.В. РІЗНОМАНІТТЯ ТЕОРЕТИЧНИХ КОНЦЕПЦІЙ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПРОСТОРУ: ЗАРОДЖЕННЯ ПОЛІТИКИ З ТЕОРІЇ.....	35
Єрємін М.О., Сіроштан О.О. ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ НА СТВОРЕННЯ/ОПТИМІЗАЦІЮ БІЗНЕС ПЛАНІВ.....	38
Заславська М.С., Григалюнас Д.В. ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ НА МАРКЕТИНГОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ.....	41
Іваненко Л.В. ПЕРЕДУМОВИ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ.....	43
Каличева Н.Є. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ.....	46
Кириченко Г.В. ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ З ВИКОРИСТАННЯМ ВАРТІСНОГО ПІДХОДУ.....	48
Крилова О.В. FİNTECH ЯК СУЧАСНИЙ ВИКЛИК ТРАНСФОРМАЦІЇ ГЛОБАЛЬНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЕКОСИСТЕМИ.....	50
Кудь А.А. ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА МІСЦЕВІ РИНКИ ПРАЦІ: МОЖЛИВІСТЬ АБО ЗАГРОЗА?	53
Лисьонкова Н.М., Єрмоленко О.А. РОЛЬ КОНТРОЛІНГУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	57
Макогон В.Д. ФІНАНСОВО-БЮДЖЕТНА СТРАТЕГІЯ ФОРМУВАННЯ ВИДАКІВ БЮДЖЕТУ.....	59

Лисьонкова Наталія Миколаївна

к. е. н., доцент, доцент кафедри управління державними та
корпоративними фінансами
Український державний університет залізничного транспорту

Єрмоленко Олексій Анатолійович

к. е. н., доцент, доцент кафедри управління державними та
корпоративними фінансами
Український державний університет залізничного транспорту

РОЛЬ КОНТРОЛІНГУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

В сучасних умовах постійного зростання інформаційних потоків прийшло усвідомлення того, що просте ведення обліку не задовольняє усіх потреб в інформації, яка служить базою для прийняття управлінських рішень, тому історично практика підвела економічну науку до усвідомлення необхідності контролінгу. По суті контролінг, являє собою комплексну систему, яка об'єднує управлінський облік, планування, розробку бюджетів, аналіз і контроль невідповідності фактичних результатів діяльності від планових показників, підтримку прийняття оптимальних управлінських рішень. Таким чином система контролінгу спрямована на виявлення потенційних ризиків і основні пріоритети сфокусовані на оцінці обґрунтованості витрат, аналізу та пошуку причинно-наслідкових зв'язків між отриманими результатами і понесеними витратами [4].

Основними передумовами застосування контролінгу є сукупність наступних причин: макроекономічні чинники; необхідність своєчасної реакції на зміни, тобто більша сприйнятливість до змін; виникнення проблем менеджменту. Основною метою впровадження системи контролінгу є своєчасна подача інформації, її безперервне підтримання, яка береться за основу прийняття управлінських рішень. Цикл контролінгу містить інтегровані етапи, які полягають в плануванні, контролі за виконанням та коригуванні рішень [2].

Крім того джерелами формування оптимальної системи контролінгу на підприємстві виступає звітність підприємства, а саме: звіт про фінансовий стан підприємства; звітність по кадрам; кошторис з щомісячними витратами; аналіз динаміки ринку; звітність про рух матеріально-технічних ресурсів; звітність про обсяги продажів; аналіз конкурентного середовища; ринкова політика. Для цього варто виділяти стратегічні та оперативні цілі, а система контролінгу повинна будуватися в двох напрямках, а саме стратегічного та оперативного контролінгу. Метою стратегічного контролінгу є створення сукупної і єдиної системи управління і планування, що сприяє досягненню стратегічних цілей компанії. Метою оперативного контролінгу є формування раціонального управління для досягнення поточних цілей. Таким чином можна констатувати, що контролінг є вдосконаленою системою менеджменту, при якій

управлінський потенціал підприємства зростає, завдяки оперативному втручанню відділу контролінгу в роботу менеджерів всіх рівнів.

При всьому вищезазначеному впровадженню системи контролінгу на підприємствах України має ряд проблем. По-перше – це неоднозначне тлумачення категорії, який зародилася в 50-і роки в США, а в Україні з'явилася лише у 90-х, і інтерпретувалася лише як один з напрямків економіки підприємств. Щодо терміну «контролінг» існує безліч трактувань і думок. Одні науковці вважають його в якості системи підтримки управлінських рішень, другі визначають його, як систему збору інформації для підтримки управління, інші відносять його до царини філософії [1]. Другою проблемою є те, що в процесі впровадження контролінгу існує значний розрив у розумінні контролінгу вченими і практиками-управлінцями. Так, вчені-науки вважають контролінг в ролі координатора управлінської системи, в той час, як на великому числі підприємствах відділи контролінгу займаються виправленням помилок в розрахунках. І це пов'язано з тим що труднощі виникають на етапі формування понятійного апарату контролінгу [3].

Удосконалення системи контролінгу в організаціях України потрібно проводити на рівні понять, створення сучасної теоретичної бази і розробці відповідних освітніх програм вищими навчальними закладами. У тому, гарним прикладом було б передавання досвіду впровадження систем контролінгу великих компаній більш меншим на науково-практичних форумах, конференціях або вебінарах на безкоштовній основі або з залучення спонсорів.

Крім того, останнім часом контролінг все більше стає невід'ємною частиною системи антикризового управління, пов'язаної з реалізацією функції прийняття оперативних і стратегічних рішень. Завдяки впровадженню інструменту контролінгу в практику ведення бізнесу, багато компаній прагнуть формувати ефективну систему управління, зміцнюючи як власні позиції, так і галузі в цілому.

Література

1. Гарафонова О. І. Контролінг: концептуальні підходи та механізм здійснення змін в управлінні діяльністю вітчизняних підприємств // *Науковий вісник Чернігівського державного інституту економіки та управління. Серія «Економіка»*. 2014. № 2. С. 89–96.
2. Панас Я. В. Модель упровадження контролінгу інноваційної діяльності в практику господарювання промислових підприємств // *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2017. № 1. С. 193–204.
3. Фінансовий контролінг: навч. посіб. / А.Г. Корбутяк, Н.І. Єрміїчук. Чернівці: Рута, 2017. 160 с.
4. Шевців Л. Ю., Приймак С. В. Управлінський облік як фактор підвищення конкурентоспроможності бізнесу // *Науковий вісник НЛТУ України*. 2014. Вип. 24.2. С. 316–324.